

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของครูพลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 292 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 265 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.75

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์หาค่าร้อยละ เกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที (T-test) ของค่าตอบเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่(ฝ่ายวิชาการ) มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี

2. ความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อครูพลศึกษา และสภาพที่เป็นจริง มีดังนี้

บทบาทในการให้การศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาในการให้การศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ เข้าสอนตรง เวลาสม่ำเสมอ สามารถสังเกตทักษะ และสอนให้นักเรียนเข้าใจ อีกทั้งเวลาให้กับทางราชการ เก็บบำรุงรักษา และซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาที่ตนสอนอย่างลึกซึ้ง มีความ

เข้าใจหลักวิธีการประเมินผล การให้คะแนนในรายวิชาพลศึกษา จัดเตรียมอุปกรณ์ และสถานที่ในการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และมีการวางแผนระเบียบการเรียน การสอนพลศึกษา

ส่วนในสภาพที่เป็นจริงของครูพลศึกษามีบทบาทในการให้การศึกษาอยู่ใน ระดับมาก ได้แก่ สามารถสาธิตทักษะและสอนให้นักเรียนเข้าใจ สอนกิจกรรมได้ มากกว่า 2 กิจกรรม อกุศล เวลาให้กับทางราชการ และจัดเตรียมอุปกรณ์ และ สถานที่ในการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

บทบาทในการอบรมศีลธรรมจรรยา

ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวัง เกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษา ในการอบรมศีลธรรมจรรยาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เป็นผู้ควบคุมดูแลความประพฤติ ของนักเรียน สร้างบุคลิกลักษณะที่ดีให้เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยการทำ เป็นตัวอย่าง วางระเบียบวินัยการปฏิบัติและมารยาทของนักเรียน เป็นแบบอย่างในการใช้หลัก ศีลธรรม และคุณธรรมในการดำเนินชีวิต และชี้แนะแนวทางสำหรับความประพฤติ และลักษณะนิสัยอันดีงาม

ส่วนในสภาพที่เป็นจริงครูพลศึกษามีบทบาทในการอบรมศีลธรรมจรรยา อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ เป็นผู้ควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน ชี้แนะแนว ทางสำหรับความประพฤติ และลักษณะนิสัยอันดีงาม วางระเบียบวินัยการปฏิบัติ และมารยาทของนักเรียน เป็นแบบอย่างในการใช้หลักศีลธรรม และคุณธรรมใน การดำเนินชีวิต และสร้างบุคลิกลักษณะที่ดีให้เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยทำ เป็นตัวอย่าง

บทบาทในการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวัง เกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษาในการ ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เป็นผู้ฝึกซ้อมกีฬา และจัด การแข่งขันกีฬาภายใน และภายนอกโรงเรียน

ส่วนในสภาพที่เป็นจริงครูพลศึกษามีบทบาทในการร่วมกิจกรรมของ โรงเรียนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เป็นผู้ฝึกซ้อมกีฬา จัดการแข่งขันกีฬาภายใน และ

ภายนอกโรงเรียน มีส่วนร่วมในการประชุมครูทุกครั้ง และให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง

บทบาทในการบริการชุมชน

ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของครูพลศึกษา ในการบริการชุมชนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ จัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในชุมชน เป็นผู้นำและร่วมมือในกิจกรรมของชุมชน เป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลงที่ดีมาสู่ชุมชน ประสานงานกับหน่วยงานพลศึกษาของชุมชน และเผยแพร่ข่าวสารด้านพลศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

ส่วนในสภาพที่เป็นจริงครูพลศึกษามีบทบาทในการบริการชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ จัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในชุมชน เป็นผู้นำและร่วมมือในกิจกรรมของชุมชน และประสานงานกับหน่วยงานพลศึกษาของชุมชน

บทบาทและหน้าที่พิเศษอื่น ๆ

ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ของครูพลศึกษาอยู่ในระดับมาก คือ เผยแพร่ชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน อยู่แผนกงานจัดสวัสดิภาพภายในโรงเรียน เป็นครูพยาบาล และจัดทำอุปกรณ์โดยไม่ใช้งบประมาณของโรงเรียน

ส่วนในสภาพที่เป็นจริงครูพลศึกษามีบทบาทและหน้าที่พิเศษอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ เผยแพร่ชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน อยู่แผนกงานจัดสวัสดิภาพภายในโรงเรียนและเป็นครูพยาบาล

3. เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของครูพลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ทุกข้อในแต่ละบทบาทมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง

31 - 35 ปี มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี นับว่าเป็นผู้มีวุฒิเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และมีประสบการณ์พอสมควร สามารถให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ แก่ ครู - อาจารย์ ในโรงเรียนได้ ประการสำคัญผู้บริหารในวัยนี้ มีความกระตือรือร้น และมีความคิดสร้างสรรค์สูง (สมบุรณ์ พรรณภาพ 2521 : 244) ซึ่งน่าจะ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการมัธยมศึกษาให้เจริญก้าวหน้าในอนาคต เพราะมีเวลาอยู่ในตำแหน่งอีกนาน

2. เกี่ยวกับบทบาทในการให้การศึกษ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังในการปฏิบัติงานของครูผลึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่อง เข้าสอนตรงเวลาสม่ำเสมอ สามารถสาธิตทักษะและสอนให้นักเรียนเข้าใจ อธิกั เวลาให้กับทางราชการ เก็บบำรุงรักษา และซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาที่ตนสอนอย่างลึกซึ้ง มีความเข้าใจหลักวิธีการประเมินผล การให้คะแนนในรายวิชาผลึกษา จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ในการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และมีการวางระเบียบการ เรียนการสอนผลึกษา ซึ่ง เรื่องนี้กรมสามัญศึกษา (2523:211-212) ได้กล่าวถึง หน้าที่ของครูผู้สอนไว้ว่า "จะต้องทำโครงการสอนให้สมบูรณ์ มีความชัดเจนในเป้าหมายประสงค์ มีความเข้าใจในหลักสูตร และมีการประเมินผลและแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น"

3. เกี่ยวกับบทบาทในการอบรมศีลธรรมจรรยา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังในการปฏิบัติงานของครูผลึกษาอยู่ในระดับมากในเรื่อง เป็นผู้ควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน สร้างบุคลิกลักษณะที่ดีให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยการทำเป็นตัวอย่าง วางระเบียบวินัยการปฏิบัติและมารยาทของนักเรียน เป็นแบบอย่างในการใช้หลักศีลธรรม และคุณธรรมในการดำเนินชีวิต และชี้แนะแนวทางสำหรับความประพฤติและลักษณะนิสัยอันดีงาม ซึ่ง เรื่องนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของ สายหยุด จำปาทอง (2528:52) ที่กล่าวว่า "การสร้างคุณธรรมโดยใช้วิชาผลึกษาจะช่วยสร้างคุณธรรมให้แก่เด็กได้มากกว่าวิชาอื่น เพราะหลักสูตรก็ได้วางไว้ในเรื่องของการสร้างคุณธรรม" นอกจากนี้ วาสนา คุณาภิลลิต (2528:19) ยังได้กล่าวไว้ว่า "ครูผลึกษา ไม่น่าละเลยบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมให้แก่ นักเรียน เป็นอย่างยิ่ง พร้อมกันนั้นก็ควรดำรงบทบาท

ของการ เป็นครูที่มีศีลธรรมและจริยธรรม เพื่อ เป็นตัวอย่างแก่นัก เรียนควบคู่ไปด้วย”

4. เกี่ยวกับบทบาทในการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวัง ในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ในเรื่อง เป็นผู้ฝึกซ้อมกีฬา จัดการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน ซึ่งเรื่องนั้นนับว่า เป็นหน้าที่โดยตรงของครูพลศึกษาที่จะต้องกระทำ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนที่สมบูรณ์ ซึ่งควร จะจัดให้ครบใน ทุก ๆ ด้าน คือ การจัดโครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน การจัดโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน การจัดโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนและการจัดโครงการพลศึกษาพิเศษ (วรศักดิ์ เพียรชอบ 2527: 18)

5. เกี่ยวกับบทบาทในการบริการชุมชน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวัง ในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาอยู่ในระดับมากในเรื่อง จัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในชุมชน เป็นผู้นำและร่วมมือในกิจกรรมของชุมชน เป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลงที่ดีมาสู่ชุมชน ประสานงานกับหน่วยงานพลศึกษาของชุมชน และเผยแพร่ข่าวสารด้านพลศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่งเรื่องนี้เราจะเห็นได้ว่าในประเทศไทยยังมีการจัดดำเนินการบริการชุมชนน้อยดังที่ อรุณ ปรีดีติลก (2528:90) กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมกีฬาส่วนใหญ่อยู่ในสถาบันการศึกษาและสมาคม ในชุมชนนั้นเรายังไปไม่ถึงเท่าที่ควร

6. เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่พิเศษอื่น ๆ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวัง ในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาอยู่ในระดับมากในเรื่อง เสี่ยงให้แก่โรงเรียน ผู้แผนกงานจัดสวัสดิภาพภายในโรงเรียน จะเห็นได้ว่าโรงเรียน หรือสถานศึกษาหลายแห่งในปัจจุบันนี้ กีฬามากขึ้น เพราะมีส่วนช่วยนำชื่อเสียงมาสู่สถาบันของตน ควรจะมีการคำนึงถึงประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ด้วย นอกครูไม่เพียงพอ ครูพลศึกษาจำเป็นต้องสอนสู่ศิษย์สู่ชาติ โสมประยูร (2526: 6) กล่าวไว้ว่า อยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นครูพลศึกษาเสีย

7. ผลการวิจัยพบว่า บทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของครู-พลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน โดยความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนสูงกว่าสภาพที่เป็นจริงของครูพลศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นันทนา อันศิริ (2518: ๙-๑) ที่พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ในจังหวัดราชบุรีที่มีต่อขอบเขตหน้าที่ และ เกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริงของครูประถมศึกษา และยังสอดคล้องกับการวิจัยของมนตรี ไชยพันธุ์ (2526: ๑) ที่พบว่า บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และของครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ ตามการรับรู้ของตนเองส่วนใหญ่แตกต่างกัน

สาเหตุที่ทำให้ครูพลศึกษา ไม่สามารถปฏิบัติตามบทบาทที่ผู้บริหารโรงเรียนคาดหวังไว้ อาจเนื่องมาจาก

ประการแรก เนื่องจากพื้นฐานของครูพลศึกษาได้รับการฝึกฝนมาไม่เพียงพอ อันเป็นผลมาจากการผลิต และ เตรียมครูของสถาบันผลิตครู ดังผลสรุปการสัมมนาของนิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ (จุฬาลงกรณ์ , คณะครุศาสตร์:160) ที่ว่า ผู้ศึกษาในสถาบันผลิตครูขาดศรัทธาในวิชาชีพที่ตนศึกษา เพราะการศึกษาเล่าเรียนนั้น เพียงเพื่อศึกษาต่อโดยที่เลือกวิชาชีพแขนงอื่นไม่ได้ และการจัดการศึกษาในสถาบันผลิตครูมุ่งแต่จะให้เนื้อหาครบตามหลักสูตร แต่ยังคงขาดการปลูกฝัง เพื่อให้ผู้ศึกษามีความคิดที่จะสร้างวิชาชีพครูใหม่คุณค่าโดยตนเองจะต้องมีความศรัทธาต่อวิชาชีพครู เสียก่อน

ประการที่สอง ขอบข่ายการปฏิบัติหน้าที่ของครูพลศึกษากว้างขวางมากเกินไป ดังที่ ช่างชัย เรืองขจร (2526: 41) กล่าวไว้ว่า "สถาบันการศึกษาหลายสถาบัน จัดขบวนการวิชาพลศึกษา เพื่อผลิตบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างกว้างขวางทั้ง เป็นครู เป็นผู้ฝึกสอนกีฬา เป็นผู้ตัดสินกีฬา และ เป็นผู้จัดกิจกรรมพลศึกษา การปฏิบัติหน้าที่กว้างขวางมากเกินไปนั้น ยังผลให้การปฏิบัติหน้าที่โดยตรงของครู-พลศึกษา คือ การสอนวิชาพลศึกษาให้ผู้เรียน เกิดทักษะโดยรอบด้าน ด้อยประสิทธิภาพลง และนอกจากนี้ บุชเชอร์ และโคเนค (Bucher and Koening : 109) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า "อัตรากำลังงานของครูพลศึกษา ต้องเหมาะสม

กับกิจกรรมทั้งภายนอก และภายในชั้นเรียน

ประการที่สาม เป็นสาเหตุเนื่องมาจากการที่ครูพลศึกษาไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับบทบาทที่เปลี่ยนแปลงได้ เช่น ไม่เข้าใจในหลักสูตรใหม่ การวัดผล ประเมินผลในรายวิชาพลศึกษา เป็นต้น

ด้วยสาเหตุดังกล่าว จึงส่งผลให้ครูพลศึกษาไม่มีคุณภาพในการปฏิบัติงานเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตามข้อที่น่าสังเกตรวมก็คือ เราไม่มีเกณฑ์มาตรฐานใดที่จะนำมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา หรือครูทั่วไป จากการที่อาชีพครูถือได้ว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง สุรตน์ ศิลปอนันต์ (2519: 17-20) กล่าวว่า น่าจะมีการพิจารณาถึงแนวทางในการออกใบรับรอง ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูให้แก่ผู้ที่สามารถผ่านเกณฑ์ ในด้านคุณวุฒิ ประสบการณ์ และมีการติดตามผลด้วย หากผู้ใดละเมิดหรือผิดข้อบัญญัติ ก็ควรมีการเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าว เพื่อผลดีในการเลือกสรรบุคคลที่เหมาะสมเข้ามาเป็นครู ทำให้การใช้ครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. การผลิตและเตรียมครูพลศึกษา

1.1 สถาบันผลิตครูพลศึกษาควรมีการจัดโปรแกรมการเตรียมครูพลศึกษา โดยกำหนดสมรรถภาพของครูพลศึกษาให้ชัดเจน แล้วฝึกนักศึกษาตามสมรรถภาพนั้น ๆ มุ่งเน้นความสามารถเชิงปฏิบัติ เพื่อให้ศึกษามีโอกาสในการปรับปรุงตนเองให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาท พร้อมทั้งมีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นครูพลศึกษา

1.2 สถาบันผลิตครู ควรจะมีการติดตามผลการผลิตครูพลศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่จะได้ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา พร้อมทั้งศึกษาถึงความต้องการของผู้ใช้ที่มีต่อครูพลศึกษา เพื่อให้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงโปรแกรมการเตรียมครูพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2. การปรับปรุงครูประจำการ

2.1 สถาบันผลิตครู และหน่วยศึกษานิเทศ์ ควรจะร่วมมือและประสานงานกันในการจัดอบรม สัมมนา ประชุมปฏิบัติการ เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับการสอนพลศึกษาแนวใหม่ และพัฒนาครูพลศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีบุคลิกลักษณะที่พึงประสงค์

2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ควรถือเป็นหน้าที่ว่าควรจะต้องคอยกระตุ้นให้ครูพลศึกษามีความตื่นตัว และหมั่นปรับปรุงตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ครูมีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ด้วยการศึกษาค้นคว้า เข้าร่วมฝึกอบรม สัมมนา และประชุมปฏิบัติการต่าง ๆ

3. การปรับปรุงตนเองของครูพลศึกษา

3.1 ครูพลศึกษา ควรจะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตน เพื่อหาทางแก้ไขพัฒนา และข้อบกพร่องอันเกิดจากการปฏิบัติงานตามบทบาทของตน ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานภายในหมวดวิชา หรือภายในกลุ่มโรงเรียน

3.2 ครูพลศึกษาควรพยายามหาโอกาสในการเพิ่มพูนความรู้ของตนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งอาจกระทำโดยการศึกษาต่อ การเข้าร่วมการฝึกอบรม สัมมนา ประชุมปฏิบัติการต่าง ๆ และการ เป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพครู

ข้อ เสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

- ความคาดหวังของบุคคลอื่น ๆ เช่น นักการศึกษา ผู้ปกครอง ฯลฯ ที่มีต่อครูพลศึกษา
- การสร้าง เกณฑ์มาตรฐานของครูพลศึกษา เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา